

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom

za celo leto 3 gld. — kr.

„ pol leta 1 „ 60 „

„ četrt leta — „ 80 „

Naročnina se pošilja
opravištvu v dijaškem
semenišču (Knaben-
seminar.)

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste

prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spro-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Milošnja za sv. Očeta in bratovščina sv. Mihaela.

Prihodnje dni se bo od prestastitega kn. šk. ordinarijata razposlal do vseh župnij poseben odpis v zadevi milošnje za sv. Očeta. Ker hoče ta milošnja tudi pri nas nekako pešati, naj jo tudi „Slov. Gospodar“ svojim bralcem prav živo na srce položi, in razloge prav po domače pové, zavolj katerih se sedanjí čas za sv. Očeta milošnja pobira. — Petnajst francoskih škofov in nadškofov je izreklo sv. Očetu, Leonu XIII., v posebnem pismu svoje sočutje zavolj prevelikih bridkosti, v katerih se znajdejo ne le zavoljo težav najvišjega dušnopastirskega poklica, ampak tudi zavoljo denarstvenih zadreg, ker je milošnja vernikov, také imenovani denarič sv. Petra, ki se po katoliških deželah pobira, edini dohodek, s katerim morejo sv. Oče vse potroške vladarstva vesoljne cerkve poravnati. Vprašali so Jih, ali bi ne želeli, ali vsaj ne dopustili, da bi se ta milošnja po kakem bolj določenem načinu pobirala, také da bi vsem potrebam vladarstva vesoljne cerkve zadostovala, in sv. Očeta vseh skrbi v tej zadevi rešila? Na to pismo in na ta vprašanja je v imenu sv. Očeta odgovoril Njih državni tajnik, kardinal Nina, v posebnem odpisu, ki se je razposlal tudi vsem drugim škofom; kajti kar je v tem odpisu rečenega, to zadeva v resnici pastirje in vernike vesoljnega sveta. Poglavitne izjave tega odpisa so te: „Resnica je, da najdejo sv. Oče posebno tolažbo tudi v milošnji, ktera se v premnogih škofijah za Njih zbira, kajti hvalevredna darežljivost, s katero ne le premožni od svojega bogastva darujejo, ampak si celó ubogi pri svojih potrebah še denarček pritrjavajo, kaže očividno sinovsko udanost in otroško ljubezen vernikov do od vseh strani stiskanega poglavarja vesoljne svete cerkve. Sv. Oče trdno zaupajo, da ta gorečnost vernikov ne bode ne opešala, pa ne zmanjšala se, ker se tudi silne in premnoge potrebe, ktere Jim vladarstvo vesoljne cerkve prizadeva, niso zmanjšale, ampak še le pomnožile, in se še den na den množijo. Vsak lahko sprevidi, da potrebujejo sv. Oče

pri vladanju vesoljne cerkve mnogih pomočnikov v Rimu, pa tudi poslancev in pročevalcev po vesoljnem svetu. V Rimu se shajajo iz vseh krajev sveta prošnje pastirjev in vernikov za razne duhovne dobrote, milosti, polajšave in odveze. V Rim se pošiljajo vsi dvomi zastran vere in prava, da se razsodijo. V Rimu se preiskujejo vsi dvomljivi, zapeljivi in krivi nauki, ki se po raznih krajih trosijo, da se čistost nauka Kristusovega ne omadežuje in edinost sv. cerkve ne raztrga. V Rimu se preiskuje in določuje potreba novih škofij in veljavnost izvolitve ali imenovanja novih viših pastirjev. V Rimu se shajajo najvažnejše in najbolj zamotane tožbe in pritožbe (rakurzi) v duhovnih zadevah, da se tamkaj konečno rešijo in določijo. Kdo ne vidi, koliko raznih kancelij, koliko duhovnih uradnikov in sodnikov je treba, da se vsi imenovani poslovi redoma rešujejo! Vrh tega imajo sv. Oče po vseh katoliških deželah svoje poslance (nuncije), ki posredujejo med sv. Očetom in dotično deželno vlado, in v mnogih zadevah tudi med sv. Očetom in med škofi ovih dežel. Ti poslanci imajo zopet svoje kancelije in potrebno število uradnikov. Tak papežev poslanec biva za naše cesarstvo v Beču. In vse te službenike v Rimu in po tujih krajih morajo sv. Oče iz svojega vzdrževati. Koliko stroškov prizadevajo sv. Očetu misijoni med krivoverci in neverniki! Iz vseh krajev, iz Amerike, iz Afrike, Avstralije, itd. prihajajo prošnje, naj bi sv. Oče poslali misijonarjev, škofov, pa tudi denarstvene pomoči za vzdrževanje misijonov. Pa kako more sv. Očetu srce krvaveti, da Jim mnogokrat ni mogoče poslati ne enega, ne drugega. Denarstvene pomoči ne, ker so sami vsega oropani, pa tudi misijonarjev ne, ker nimajo s čem vzdrževati misijonskih semenišč; zlasti ker se tudi bratovščinam, ki misijone podpirajo, po mnogih deželah stavi veliko zadržkov. Vrh tega: koliko nemških in drugih škofov, in na tisoče duhovnikov, menihov in nun živi sedaj v pregnanstvu na tuji zemlji, katerih mnogi druge pomoči nimajo, razun one, ki jim od sv. Očeta prihaja! Na Laškem dostopi še to, da

vlada tirja od vseh novih škofov in župnikov, da bi mogli njej in njenim postavam pokorščino priseči. Ker pa tega po svoji vesti storiti ne morejo, jim zapira vlada vse dohodke, tako da vsi ti, razun milodarov od posebnih dobrotnikov, le od milošnje sv. Očeta živé. Slednjič se mora še omeniti posebna vrsta potroškov, ki se sicer od leta do leta manjšajo, pa so sedaj vendar še jako veliki. Papeži namreč so kakor vladarji Rimske države imeli drugim vladarjem enako tudi veliko svetovnih, se ve da večidel oženjenih, uradnikov v raznih državnih službah. Ko je začela italijanska vlada pokojnemu papežu dežele ropati, niso hotli prav mnogi uradniki papežu prisežene zvestobe prelomiti in se novi krivični vladi zapriseči. Vsi ti uradniki in njih vdove morajo do smrti prejemati, če tudi male, vendar tolike penzije in iz blagajnice sv. Očeta, da zamorejo živeti.

Dokler so imeli sv. Oče še Rimsko državo v posesti, so vse čiste dohodke obračali za potrebe vladarstva vesoljne cerkve; kajti prav v ta namen so nekdanj pobožni kralji in cesarji to državo rimskim papežem darovali in za vse prihodnje čase slovesno zagotovili. In kakor so pri nas goreči kristijani zidali cerkve in samostane, drugi zopet cerkvam darovali zemljišča, še drugi napravljali bogate ustanove ali „štiftinge“ v denarjih: se je vse to enako in še le v večji meri godilo tudi v Rimu. V teku dolgih stoletij se je tamkaj postavilo mnogo velikanskih cerkev, samostanov, semenišč in misijonskih šol, katerim so dobrotniki darovali bogata posestva za cerkvene potrebe, drugi jim zopet izročili bogate denarne ustanove: ustanove za misijone, za izrejo duhovnikov, za šole, za božjo službo itd. Največ teh ustanov so napravili, se ve da, papeži sami. In prav od teh ustanov so poprej po večem živeli tisti duhovni pomočniki sv. Očeta, o katerih smo od začetka govorili. Ali Bogu bodi potoženo, kako se je zadnja leta vse to prežalostno spremenilo! Sedanja italijanska vlada je pograbila eno papeževo deželico za drugo in l. 1870 zasedla celo rimsko mesto, ter sv. Očetu pustila le dve palači: Vatikansko in Lateransko; v prvi prebivajo sami in ob enem v obeh veči del Njihovih duhovnih pomočnikov. Vlada je pregnala vse menihe, izmed katerih je poprej mnogo opravljalo brezplačno duhovne službe za vesoljno cerkev. Mnogo samostanov je spremenila v kasarne in mnoge duhovne šole v državne brezverne šole. Vrh tega je slednjič do malega pograbila cerkvena posestva in cerkvene ustanove. Tako pa je prišlo, da so sv. Oče zaporedoma zgubili vse pomočke in sredstva, katerih so poprej obilno imeli za potrebe vladarstva vesoljne cerkve, in česar še nikoli nismo slišali, to smo zadnja leta doživeli, da se za sv. Očeta milošnja pobira! Res je sicer, da ponuja italijanska vlada sv. Očetu bogato letno odškodnino, ako se vsem pravicam do rimske države odpovejo in veljavnost sedanje vlade pripoznajo. Pa prav tega ne morejo in ne

smejo nijeden papež storiti, ako nečejo svoje vesti oskruniti s največim grehom izdajstva božjega: kajti rimska država ni papeževa država, kateri bi se zamogli papež tako odpovedati, kakor se kateri drugi kralj svoje države svobodno odpove; ampak rimska država je, kakor smo že slišali, cerkvena država, to je, papežem le zavolj potreb vesoljne cerkve v varstvo izročena.

Iz vsega tega pa je razvidno, da so sedanji papež, ako izvzamemo male takse, ki se od nekterih duhovnih pisem v Njihovih pisarnah plačujejo, brez vseh dohodkov. Njihovo bogastvo je previdnost božja, ki ni in ne bo nikoli cerkve Kristasove zapustila. Njihov edini dohodek pa milošnja ali denarič sv. Petra, ki se po katoliških deželah za Njih pobira. Pri tako bridkih razmerah sv. Očeta naša radodarnost do Njih ne sme pešati, kakor se je žalibog zadnja leta v nekterih škofijah pokazalo, ampak se mora le še pomnožiti. Res je; leta so trda in pomanjkanje denarja vseobče: vendar kdor je Bogu hvaležen za dar prave sv. vere, in sv. Očetu v resnični ljubezni vdan, si bo vsako leto parkrajcarjev gotovo še pritrpati zamogel, da jih za sv. Očeta, ali prav za prav za potrebe vesoljne cerkve daruje. V Lavantinski škofiji je že od leta 1860. družba sv. Mihaela v ta namen vpeljana.*) Bodi v imenu sv. Očeta vsem bratom in sestram te družbe izrečena srčna zahvala za vse milodare, ki so jih dosihmal z otroško ljubeznijo darovali. Naj ne opešajo tudi v prihodnje! Daj pa ljubi Bog, da bi to pojasnjenje razmer sv. Očeta še mnogim in prav mnogim srce omeščalo in voljo nagnilo, da bi tudi v družbo sv. Mihaela stopili in milošnjo Lavantinske škofije za sv. Očeta pomnožili!

Ker pa vendar mnogim ne bo volja ravno v družbo stopiti, pač pa so rade volje pripravljene vsako leto za sv. Očeta kolikor toliko darovati, so naš milostljivi knez in škof zaukazali, da naj sicer družba sv. Mihaela, kakor dosihmal, tako tudi z naprej po navadi, kakor je v vsaki fari vpeljana, svojo milošnjo zлага, vrh tega pa bo z naprej trikrat v letu splošno cerkveno darovanje za sv. Očeta, in sicer: prvo nedeljo po 20. februarju, kateri den so Leo XII. bili za papeža izvoljeni, potem na praznik sv. apostolov Petra in Pavla, patronov katoliške cerkve, in slednjič v nedeljo po godu sv. Mihaela, v čigar varstvo je denarič sv. Petra v Avstriji postavljen. Milošnja za sv. Očeta se bo tudi z naprej po dekanijskih uradih do škofijstva pošiljala.

K.

Gospodarske stvari.

Vinsko leto 1878 na Štajerskem.

Poročila iz drugih vinskih dežel nam pravijo, da so vinogradarji letos jako zadovoljni. Pridelali

Primeri Drobčinice l. 1864 stran 3—45.